

Mest is

Ir. H. Roos, VBW-Asfalt

“Mest is geen heiligheid, maar 't doet mirakels waar 't leit”

Deze eeuwenoude spreuk geeft de betrekkelijkheid aan van het begrip afvalstof in de meest elementaire benadering. De relativering ontsproten uit agrarische nuchterheid (“boerenverstand”) heeft zich in de loop van de tijd ontwikkeld tot een veel bredere discussie die is afgebakend door wet- en regelgeving op Europees niveau, inclusief een juridische definitie van het begrip afvalstof.

Definitie Afvalstoffen:

...alle stoffen, preparaten of andere producten waarvan de houder zich ontdoet, wil ontdoen of moet ontdoen.

Het al dan niet betitelen van een voorwerp of stof als afvalstof heeft meer consequenties dan alleen maar een gevoelsmatige en leidt niet alleen tot een imago probleem.

Omgaan met afvalstoffen betekent dat door diverse betrokken partijen bij transport, opslag, be- en verwerking invulling moet worden gegeven aan de verplichtingen die voortvloeien uit genoemde

wet- en regelgeving. Terecht, tenminste wanneer er sprake is van het zich ontdoen van stoffen en producten waarbij de kans bestaat dat bij onzorgvuldig omgaan in het verwijderingstraject dit voor het milieu ongewenste effecten heeft.

Maar wanneer er sprake is van een materiaal waaraan geen milieuhygiënische risico's zitten heeft het er alle schijn van dat wet- en regelgeving niet leidt tot milieuwinst, maar daarentegen zich beperkt tot administratieve lastenverzwaring.

“Vrijkomende materialen hebben voor de opdrachtgever geen waarde”. (Lees: “De wegbeheerder wenst zich te ontdoen van het asfalt dat vrijkomt bij reconstructie of onderhoud van de asfaltverharding”.)

Kortom op basis van de Europese definitie hangt via de geciteerde besteks-bepaling de status van afvalstof als dreiging boven het vrijkomende asfalt. Dit ondanks dat:

- decennia lang asfaltgranulaat gebruikt wordt bij de productie van nieuw warm asfalt.
- jaarlijks ruim 2 miljoen ton asfaltgranulaat gebruikt wordt bij het produceren van 8 miljoen ton asfalt in Nederland.
- de Standaard RAW Bepalingen geen onderscheid maken tussen asfalt op basis van 100% nieuwe grondstoffen en asfalt met 50% asfaltgranulaat en er sprake is van door opdrachtgevers geaccepteerde technische gelijkwaardigheid.
- door het gebruik van asfaltgranulaat niet alleen bespaard wordt op primaire grondstoffen maar ook nog eens in de totale keten zo'n 30% aan energie wordt bespaard, door het voorkomen van winning en transport van steenslag en bitumen.

Het is dan ook begrijpelijk dat VBW-Asfalt zich tot het Ministerie van VROM heeft gericht met de vraag om het standpunt van VBW-Asfalt te delen dat asfaltgranulaat of freesasfalt, zoals dat vrijkomt bij het onderhoud en de reconstructie van asfaltverhardingen, een grondstof is en geen afvalstof in de zin van de Wet Milieubeheer. VBW-Asfalt beroept zich daarbij op de volgende juridische onderbouwing. VBW-Asfalt heeft zich in deze laten adviseren door

geen heiligheid

mr. B.J.M. Veldhoven van Veldhoven
Ozinga Advocaten.

Juridisch analyse

Drie aspecten -direct inzetbaar, economische waarde, zekere afzet- hebben bij eerdere uitspraken van het Europese hof een belangrijke rol gespeeld in de discussie afvalstof versus grondstof. Zij vormen met nog zeven andere aspecten de tien criteria zoals die in het Landelijk Afvalbeheerplan worden genoemd.

Freesasfalt direct inzetbaar

Het "winnen" van freesasfalt kenmerkt zich door het feit dat door het proces een materiaal ontstaat dat direct inzetbaar is

bij de productie van warm asfalt. Bij het frezen kan door het opnemen van verschillende asfaltlagen gestuurd worden in de kwaliteit. Verontreinigingen worden gescheiden en buiten het proces gehouden. Rond en hoekig materiaal kan apart worden gefreesd. In het licht van de juridische toets is de directe inzetbaarheid -zonder een vorm van bewerking- van groot belang. Overigens is dit een aspect waarin het hergebruik van asfalt zich onderscheidt van andere manieren van hergebruik.

Conclusie: *er ontstaat een materiaal dat, voor wat betreft samenstelling en afmetingen, rechtstreeks in het productieproces kan worden ingevoerd.*

Positieve economische waarde en zekere afzet

Uit Europese jurisprudentie is naar voren gekomen dat bij de toets of er sprake is van een afvalstof of niet, de economische waarde van de stof en het aanwezig zijn van een zekere afzet belangrijke criteria zijn.

De aannemer die het gefreesde asfalt produceert bij de uitvoering van het werk wordt eigenaar van het freesasfalt en verkoopt dit aan de asfaltmenginstallatie. Op een enkele uitzondering na beschikt tegenwoordig elke asfaltcentrale over een paralleltrommel, die de asfaltmenginstallatie geschikt maakt voor hergebruikpercentages van 50 % en

soms meer. De investeringen in een dergelijke asfaltmenginstallatie zijn mede bepalend voor de economische waarde van het asfaltgranulaat. Natuurlijk is de overeen te komen prijs afhankelijk van vraag en aanbod -waarin ook het regionale aspect een rol speelt- en van de kwaliteit van het freesasfalt (rond, gebroken, bitumengehalte). Zoals gezegd: asfaltgranulaat staat in de Standaard RAW Bepalingen genoemd als één van de bouwstoffen voor warm asfalt en ook de Europese asfaltnormen benoemen het asfaltgranulaat als een grondstof. Dat sommige opdrachtgevers in een bepaalde periode zelfs minimale percentages asfaltgranulaat in bepaalde mengsels voorschreven is in dit verband het vermelden waard.

Conclusie: *er is sprake van economische waarde en een zekere afzet.*

Tien criteria LAP

Bij het toetsen of er sprake is van een afvalstof of niet-afvalstof wordt door het Bevoegd Gezag gebruik gemaakt van een tiental criteria. Deze criteria staan ook genoemd in het Landelijk Afvalbeheerplan (LAP). Wanneer deze worden gebruikt bij de toetsing van freesasfalt of asfaltgranulaat blijkt hieruit het volgende:

1. Gefreesd asfalt is gelijkwaardig aan een overeenkomstige primaire grondstof. De Standaard RAW Bepalingen zijn wat dat betreft duidelijk. Jarenlange ervaring heeft geleid tot een volledige acceptatie door opdrachtgevers van het gebruik van asfaltgranulaat ter vervanging van primaire grondstoffen.
2. Asfaltgranulaat bezit dezelfde kenmerken als primaire grondstoffen. Het feit dat asfaltgranulaat bestaat

3. In het vrijkomende asfalt zitten geen andere verontreinigingen dan in overeenkomstige primaire grondstoffen. Het freesproces maakt het mogelijk om bij het opnemen van de bestaande verharding eventuele verontreinigingen te scheiden. Ook heeft de ervaring geleerd dat door het gebruik door het verkeer het asfalt niet verontreinigd wordt.
4. Het freesasfalt kan rechtstreeks, zonder dat een aan een afvalstof gerelateerde voorbehandeling nodig is, worden ingezet in een productieproces dat ook alleen op basis van primaire grondstoffen kan bestaan. Wat dat betreft onderscheidt het productieproces met asfaltgranulaat zich niet van dat met primaire grondstoffen. Invoeren, drogen, verwarmen en doseren van asfaltgranulaat zijn procesonderdelen die identiek zijn aan die bij primaire grondstoffen die worden vervangen.
5. Freesasfalt leent zich wat betreft aard en samenstelling voor het gebruik (volgens de oorspronkelijke bestem-

ming) dat ervan wordt gemaakt. Dit is vanzelfsprekend omdat het hier gaat om 100 % recycling van asfalt in asfalt.

6. Gefreesd asfalt wordt geproduceerd met het oog op de toepassing als grondstof voor nieuw asfalt waarbij productiesturing plaatsvindt. Gefreesde asfalttoplagen kunnen een andere functie hebben dan gefreesde tussen- en onderlagen. In deze sturing wordt direct rekening gehouden met het productieproces van nieuw asfalt.
7. Door de inzet van gefreesd asfalt ontstaat geen additioneel risico ten opzichte van de inzet van primaire grondstoffen. Vooral de zorg bij het freesproces om verontreinigingen te scheiden rechtvaardigt deze conclusie.
8. Er hoeven geen bijzondere voorzorgsmaatregelen te worden getroffen voor de inzet van gefreesd asfalt;
9. Het gefreesde asfalt heeft een positieve economische waarde. Hierop is in het bovenstaande uitvoerig ingegaan.
10. Er is een reguliere markt voor gefreesd asfalt. Ook dit aspect is eerder uitgebreid belicht.

Bovenstaande leidt tot de conclusie dat wanneer er getoetst wordt aan wet- en regelgeving en relevante jurisprudentie, asfaltgranulaat dat ontstaat bij het frezen van niet-teerhoudende asfaltverhardingen al direct bij het ontstaan aangemerkt kan worden als een niet-afvalstof.

VBW-Asfalt is van mening dat wanneer het bevoegd gezag dit standpunt deelt, onnodige barrières voor de verdere optimalisatie van het asfalthergebruik worden weggenomen.